

Seminář a kulatý stůl Společné vize k novele zákona č. 30...
25.4.2016, [Ondřej Vraný](#), Zdroj: BOZPprofi (<http://www.bozpprofi.cz>)

7. dubna 2016 se v Brně konal seminář a kulatý stůl sdružení Společná vize - bezpečnost práce na staveništi, věnovaný novele zákona č. 309/2006 Sb. a dalších předpisů, které s tímto předpisem, zcela zásadním pro bezpečnost na staveništích i bezpečnost práce obecně, souvisejí.

Změny se kromě zákona č. 309/2006 Sb., dotknou také zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, nařízení vlády č. 591/2006 Sb. o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích a nařízení vlády č. 592/2006 Sb., o podmínkách akreditace a provádění zkoušek z odborné způsobilosti. Provedeny jsou novelou č. 88/2016 Sb., s účinností od 1.5.2016.

V první části semináře vystoupil předseda sdružení [Společná vize](#), **Bc. Vladimír Mílek**, který nejprve přiblížil poměrně složitý proces přípravy novely. K jejímu vzniku vedla snaha lépe zakotvit pozici koordinátora BOZP na staveništi v legislativě a tím zpřesnit a zároveň posílit jeho kompetence tak, aby se mohl stát rovnocenným partnerem ostatních účastníků výstavby. Kromě této potřeby byl faktorem také opětovný nárůst úrazovosti ve stavebnictví – zejména smrtelné – v několikaletém období předcházejícím novele.

Koordinátor by měl fungovat jako ten, kdo má přehled o celém průběhu stavby a může proto doporučovat opatření k zajištění bezpečnosti ve všech jejích fázích. Práce prováděné jednotlivými zhotoviteli se mnohdy navzájem překrývají a to vede k nepřehledným situacím. Právě koordinátor je tu od toho, aby rizikovost činností jednotlivých zhotovitelů vyhodnotil a určil jejich návaznost tak, aby nebyl ohrožen průběh stavby, ale zároveň nevznikaly konflikty vůči bezpečnosti.

Účastníci výstavby a koordinátor

Bc. Mílek dále popsal povinnosti účastníků výstavby tak, jak budou nastaveny po nabytí účinnosti novely. Trvá povinnost zadavatele stavby určit koordinátora, pokud na stavbě působí více zhotovitelů. Koordinátor na stavbě musí být určen písemně. Nově je stanoveno, že koordinátor nesmí být ve smluvním vztahu ke zhotoviteli. Pokud koordinátorů funguje na stavbě více, musí být písemně určen způsob jejich spolupráce.

Koordinátor musí být určen již ve fázi přípravy stavby, provází tedy stavbu od zahájení prací na zpracování projektové dokumentace pro stavební řízení do jejího předání zadavateli stavby a při realizaci stavby od převzetí staveniště prvním zhotovitelem do převzetí dokončené stavby zadavatelem stavby. Činnosti koordinátora při přípravě stavby a při její realizaci mohou být vykonávány toutéž osobou.

Plán BOZP

Pokud z projektové přípravy vyplývá, že na stavbě budou probíhat práce ohrožující bezpečnost, je třeba sestavit plán bezpečnosti. S plánem BOZP počítala již předchozí úprava, nyní se však požadavky na jeho zpracování i podobu zpřesní. Podle novely plán sestavuje koordinátor a předává ho zhotoviteli před zahájením prací. Kromě plánu předává také další informace o rizicích stavby, která jsou mu známa.

Plán se předává před výběrem zhotovitelů. Plán obsahuje postupy, schematické znázornění časové posloupnosti činností (harmonogram – ne však projektový, ale bezpečnostní). Následovat má odsouhlasení a podpis všemi zhotoviteli.

V průběhu stavby koordinátor upozorňuje zhotovitele na nedostatky zjištěné na pracovišti převzatém zhotovitelem nebo na nedodržení plánu BOZP. Koordinátor je tím, kdo vyžaduje nápravu. O nedostatcích informuje zhotovitele, a pokud tento na informace nereaguje, informuje zadavatele. Mezi povinnostmi se výslovně nově objevila aktualizace plánu - plán je průběžně aktualizován v souvislosti s postupem stavby.

Novela také vyžaduje průkaznost koordinace. Zápis z kontrolního dne se tak stává vizitkou koordinátora – měl by obsahovat program kontrolního dne a zápis z jeho průběhu – aktualizace plánu má obsahovat soupis závad, návrh nápravy a termíny odstranění.

Závěry prvotního plánu by se nově měly promítnout do rozpočtu stavby - úprava tomu napomáhá. Nově jsou stanoveny sankce za nedodržení povinností v souvislosti se zajištěním bezpečnosti staveb a to pro všechny účastníky výstavby.

Kvalifikační požadavky na koordinátora

Jsou určeny některé nové požadavky na kvalifikaci koordinátora. Koordinátor musí mít technické vzdělání, jinak je nepravděpodobné, že bude schopen vyhodnotit rizika. **Pokud nedovede vyhodnotit rizika, nesestaví plán.** V plánu by koordinátor neměl zapomínat ani na širší souvislosti činností vykonávaných na stavbě a na vnější vlivy! Kromě vzdělání dokládá uchazeč o odbornou způsobilost koordinátora také praxí. Odborně způsobilé osoby i koordinátoři mají nově podle zákona č. 309/2006 Sb. povinnost vést písemný seznam smluvních vztahů a zpracované dokumenty opatřují svým podpisem. Právě jimi pak dokládají odbornou praxi, když žádání o prodloužení odborné způsobilosti na další pětileté období.

Zhotovitel

Technický dozor zhotovitele nenesou do bezpečnosti právní odpovědnost. Nemůže to být zhotovitel, zaměstnanec ani fyzická osoba, která dohlíží na bezpečnost během realizace stavby. Zákon č. 251/2005 Sb. přináší některé nové sankce zadavateli – lze uložit sankce nejen za neurčení koordinátora, ale také za

neřešení jeho podnětů (nezajištění součinnosti zhotovitelů nebo jiné osoby s koordinátorem). Musí být ale prokázáno.

Veřejné zakázky a koordinátor BOZP

Odpolední části semináře patřila přednáška **Veřejné zakázky a koordinátor BOZP**. Tento příspěvek přednesla **Mgr. Svatava Hrubá, obchodní ředitelka Arrano Group s.r.o.**

Přiblížila, co z novely zákona č. 309/2006 Sb. vyplývá z hlediska zadavatele. Jako zástupkyně společnosti, která nabízí koordinaci BOZP jako službu popsala, jak by měl mít koordinátor ošetřený smluvní vztah, když vstupuje do zakázky, a proč je stanoveno, že koordinátor nemůže být ve smluvním vztahu ke zhotoviteli. Upozornila, že i koordinátor dává pokuty nebo návrhy na sankce pro zhotovitele. Uvedla několik doporučení, co vše by si měl dát zadavatel do smlouvy s koordinátorem – a že by smlouva měla být neobjednávkou, ale mít charakter příkazní smlouvy.

Kromě dalších tipů a zkušeností Mgr. Hrubá doporučila koordinátorům uzavření pojistky profesní odpovědnosti tak, aby kryla i případné sankce, které koordinátor dostane.

Druhá část odpoledního programu patřila Kulatému stolu, v jehož rámci proběhla řízená diskuse o dopadech novely zákona č. 309/2006 Sb. na praxi na staveništích.

Nejdříve vystoupila **JUDr. Anna Samková** z Ministerstva práce a sociálních věcí. Shrnula, co vedlo k právní úpravě koordinátora, což především byla potřeba srovnávání naší legislativy s Evropskou legislativou ve smyslu směrnice Rady č. 92/57/EHS.

Koordinátor by měl být vlastně zárukou fungující prevence rizik na komplikovanějších stavbách - nová úprava by pak měla být motivací pro to, aby se koordinátoři více vzdělávali a byli ostatním účastníkům výstavby kvalitnějšími partnery. Za ohromný úspěch proto **JUDr. Samková** považuje zvýšení požadavků na

vzdělání. Zdůraznila, že v otázce vzdělání a prokazování kvalifikace se přitom myslelo i na ty koordinátory, kteří jsou kvalitní praktikové, ale formálně předepsaného vzdělání nedosahují. Protože záměrem bylo takovéto osoby novou úpravou nepoškodit, bude k výjimkám přihlédnuto, na druhou stranu by úprava měla zabránit zneužívání institutu koordinátora, tak jako tomu bylo v některých případech nyní.

zajímavá byla poznámka paní doktorky, že odpovědnost koordinátora za koordinaci je nyní absolutní a bezvýjimečná (nový občanský zákoník stanoví, že pokud odborník radí neodborníkům, je odpovědný absolutně), je ale možné, že v souvislosti s koordinací bezpečnosti na stavbách toto některé budoucí judikáty zmírní. Proto musí mít uchazeč o získání odborné způsobilosti osvědčení o znalostech v technické bezpečnosti.

Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT, poukázal na některé trvající rozpory mezi stavební legislativou a úpravou bezpečnosti jak je tomu v zákoně č. 309/2006 a prováděcích předpisech. Účastníci se shodli na tom, že je to dáno tím, že jde o dva odlišné systémy spadající do gescí dvou různých institucí (MPSV a MPO) a rozpor zřejmě není v brzkou dobu zbytku řešitelný.

Doc. Ing. Pavel Svoboda, CSc. se pozastavil u plánu BOZP, a pokusil se jej přiblížit spíše jako produktivní dialog dvou pomyslných oponentů - koordinátora a projektanta.

Na závěr kulatého stolu proběhla diskuse nad postupy z přílohy 3 nařízení vlády č. 591/2006 Sb. Co přísluší koordinátorovi a co už ne – kde koordinátor odhaduje riziko, a kdy by se už pouštět do věcí, na něž jeho odbornost nedostačuje.

Přijetí novely č. 309/2006 Sb. rozhodně vylepšuje a posouvá úpravu koordinace o určitou úroveň a přispěje ke zkvalitnění výkonu této profese, na druhou stranu téměř jistě nejde o definitivní podobu úpravy. **Závěry z kulatého stolu brzy vyjdou v podobě metodického pokynu Ministerstva práce a sociálních věcí. O jeho vydání budeme informovat.**